

Treballar amb joves des de les institucions: receptes per l'èxit

Published by [Interacció](#) [1] on 12/12/2023 - 12:00 | Last modification: 30/03/2026 - 08:33

L'[Interacció23](#) [2] va ser una oportunitat única per conèixer les [demandes dels joves que programen cultura](#) [3], però també va ser una plataforma on nombrosos tècnics i gestors van explicar les seves receptes per l'èxit a l'hora de programar cultura per a un públic jove.

Diverses taules rodones van intentar escatir com obrir les institucions als joves, i discernir quines estratègies funcionen i quines no per acostar-los a les nostres programacions i fomentar la seva participació. Els debats van donar veu a diversos professionals d'Ajuntaments, i també pedagogs que treballen directament a les aules, i també van sorgir preguntes molt interessants, com per exemple, si qualsevol iniciativa cultural jove ha de ser, de per si, transformadora, o si passa res si deixem als joves que creïn i participin de productes *mainstream*.

Taula rodona amb Amat Molero, Ruben Calvo, Mireia Gubianas, Anna Bohigas i Maria Capell ? Judit Contreras

En la primera taula rodona sobre programadors, moderada per Maria Capell i amb la participació de Anna Bohigas ([Stalkers](#) [4]), Mireia Gubianas ([Projecte Virals](#) [5]), Amat Molero ([La Paki](#) [6]) i Ruben Calvo ([La Nau de Cooltura](#) [7]), es va parlar molt d'aquestes receptes per incorporar els joves a les programacions culturals i aconseguir que se les facin seves, i el consens va ser clar a l'hora d'abandonar les dinàmiques "resultistes" i a apostar per una perspectiva a llarg termini, on més que el resultat, el que es valori sigui el "procés", i tots els guanys, tangibles i intangibles, que ha suposat pels joves implicats.

Mireia Gubianas explicava que l'impacte sovint és profundament personal en cadascun dels joves: “es tracta de donar-los eines perquè esdevingui ciutadans crítics i gent avesada a veure cultura, però sobretot a saber-se expressar, i a tenir clar el que volen i el que no volen”. I aquest intangible no es pot mesurar “amb una xifra o una fotografia final”.

Anna Bohigas va explicar que un dels grans potencials de treballar amb joves és “l'aprenentatge comú, el que poden aprendre ells i elles, però també el que podem aprendre nosaltres com a gestors”, i va recalcar que cal donar-se un marge perquè, si els objectius no es compleixen o es desvien, “tinguem capacitat per canviar allò que no va bé o reorientar-ho”.

A la conversa van sortir algunes receptes a l'hora de generar aquests espais on els joves són els protagonistes. Amat Molero, de la Paki de Cardedeu, va parlar d'intentar no fixar-nos objectius molt ambiciosos, i de fer-ho “conjuntament amb els joves. Si tots tenim un mateix acord, uns objectius comuns, tot és molt més fluid”. Ruben Calvo, de la Nau de Cooltura, va parlar en la mateixa línia: “per nosaltres, el principal error és marcar-se objectius sense haver-los consensuat amb els joves, sense que siguin significatius per ells... el principal aprenentatge ha de ser relaxar-te tu també”.

Amat Molero va parlar que en els projectes de la Paki de Cardedeu han arribat a confiar als joves l'autogestió dels espais, com les sales de gravació. “I cal valentia per cedir aquests espais, cal confiar en ells, confiar que no destrossaran res”, observava Gubianas. “Els espais són poder, i donar espai als joves és cedir-los el poder”, reblava.

Gubianas també va explicar que una de les recompenses és veure que, per molts joves, participar en projectes d'aquestes característiques vol dir també “travessar les fronteres elitistes que tenen molts d'aquests grans edificis als quals no estan acostumades a entrar, i veure que potser sí que els interessa el que ofereixen. I quan han entrat et diuen «ostres, això sí que m'agrada»”.

En aquesta primera taula rodona, els quatre participants també van coincidir a dir que els projectes “bolets”, comprats exteriorment i programats sense la complicitat dels joves, no funcionen. “L'èxit no és que hi hagi tants joves participants, sinó que tinguin ganes de tornar la setmana següent”, explicava Gubianas, per a la qual el fracàs d'aquests projectes llançats a l'aire ve sovint de visions diferents del que és la cultura. “A l'hora de programar tenim la creença que sabem què és la cultura, i si no valorem les seves formes de cultura, el TikTok, la seva música, el seu llenguatge audiovisual, ens equivoquem”.

“L'obligatorietat no funciona”, insistia Amat Molero. “Si a tu no et travessa emocionalment el que feu, ells ho noten”. I Anna Bohigas afegia un altre ingredient de la recepta de l'èxit: “els agents adults hem d'estar igual d'implicats en el projecte que els joves. De fet, hem de deixar de compartimentar-ho tot, de dividir-ho tot en adults i joves”. Per fer-ho, hem de validar primer el seu món, els seus referents, i fins i tot permetre que els joves ens ensenyin coses noves per establir una relació de confiança.

Pel que fa a la qualitat i la profunditat dels projectes resultants, Amat Molero va reconèixer que de vegades pots acabar decebut amb la superficialitat d'algunes propostes. “Com a creadors, els joves sovint repeteixen el que consumeixen, per còpia i *sampling*, com fem tots, i si consumeixen productes molt *mainstream* acaben generant productes de masses, que ens obliguen a rebaixar les nostres expectatives. Però, en canvi, si el procés és llarg, al final sempre pots rascar i aprofundir una mica més”.

Per últim, Gubianas va voler recordar que “els joves necessiten més la pausa i el silenci del que pensem”. Com a gestors culturals tenim la tendència a pintar tot allò jove de colors cridaners i a plantejar activitats des del dinamisme, “però les activitats tranquil·les i d'introspecció que ens fan sentir bé als adults també poden funcionar amb els joves”.

Creació jove des de les aules

També es va parlar molt de la importància dels processos i de la implicació dels joves a la taula rodona “Creació jove a l'aula”, moderada per Marc Balfagón ([L'Afluent](#) [8]) i amb la participació del mestre de [l'Institut Escola La Mina](#) [9] i periodista musical Daniel Madjody, Alba Martínez [Bittah](#) ([Versembrant](#) [10]), Marcela Otárola ([ConArte](#) [11]) i Laia Colell ([A Bao A Qu](#) [12]).

Durant aquesta conversa, es va analitzar la confluència entre educació i cultura, i es va parlar sobre com incorporar l'expressió artística durant els anys a l'Institut. Daniel Madjody va explicar que per fer treball artístic a les aules cal construir un espai "des de la no-rigidesa, on els nois es poden expressar de maneres diferents... I amb la voluntat d'ensenyar-los que l'art poden ser moltes coses, una via per expressar-se o fins i tot per guanyar-se la vida, o de vegades, senzillament una manera d'omplir-se les ànimes".

Taula Rodona amb Laia Colell, Daniel Madjody, Bittah, Marcela Otárola i Marc Balfagón ? Judit Contreras

Des de l'experiència amb Versembrant, Bittah va explicar que "des de l'emoció i des de l'art poden donar als joves aprenentatges vivencials, a través del cos, que són molt més efectius que les classes magistrals". "Que l'art pot interpel·lar-los íntimament és una descoberta revolucionària", va afegir. De fet, en els seus tallers de rap antifeixista, primer explicaven la història del rap amb un PowerPoint, però ara ja ho fan a través d'una cançó, que resulta molt més productiu i emocionant.

Marcela Otárola va explicar que la introducció de l'art a l'escola pública és essencial per democratitzar la cultura i aconseguir que els joves tinguin una certa igualtat cultural. "Perquè el dret a la cultura no només ha de passar pels espais culturals i equipaments, sinó que també ha de passar dins les escoles". I a banda, l'art a l'aula permet als alumnes beneficis competencials importants, ja que fomenta les habilitats socials, emocionals i fins i tot la salut mental dels joves.

Daniel Madjody va recordar que hi ha molta diferència entre els joves segons el seu estatus socioeconòmic, i que, per tant, "quan no tens les necessitats vitals cobertes, la cultura és l'última de les prioritats de moltes famílies". "A la Mina hi ha bons equipaments, i entitats que treballen la cultura, però que hi siguin no vol dir que marquin als joves i els obrin perspectives". Madjody també va explicar que cal iniciar el debat sobre l'entrada del capital privat als instituts. A l'Institut La Mina ja fa anys que tenen una aula de música súper equipada perquè els joves puguin produir la seva pròpia música. L'equipament ha estat finançat pel Primavera Sound, Ableton i d'altres empreses, i Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC). Diputació de Barcelona. Montalegre, 7. Pati Manning. 08001 Barcelona. Tel. 934 022 565

per ell, és una bona manera de democratitzar el procés musical entre els joves.

Pel que fa a la importància del procés que tant es va comentar en la primera taula rodona, en aquesta segona conversa es van fer algunes advertències. Perquè, si bé els alumnes gaudeixen del procés i el viuen relaxadament, “per a molts docents i equips directius el treball artístic suposa un estrès, perquè han de canviar horaris, canviar maneres d’avaluar... i d’entrada els estressa”, explicava Marcela Otárola.

També va semblar-se una pregunta inquietant. “Com pot ser que els centres d’alta complexitat estiguin més oberts als projectes artístics i en centres amb menys complexitat costi tant de fer-los?”. I com pot ser que per a moltes famílies l’art encara sigui vist com una pèrdua de temps?

Laia Colell, de A Bao A Qu, va explicar que en els joves dels seus projectes, es fa evident la ruptura molt gran entre la vida a l’escola i fora de l’escola, i els mateixos alumnes preguntaven “i ara què fem?” al finalitzar el projecte. Amb la voluntat de prosseguir amb aquell projecte que els ha interpel·lat amb tanta potència.

Els projectes artístics a l’aula també serveixen per obrir la mentalitat dels alumnes d’una manera pràctica. “De vegades quan pensem en dedicar-nos a l’art, estem pensant en ser Basquiat, Giacometti o Rosalia, però dedicar-se a l’art també pot ser acabar sent tècnic, il·luminador o mànager, ja que hi ha moltes feines per guanyar-se la vida dignament”, explicava Daniel Madjody. La Bittah de Versemblant encara anava més enllà, i explica que ells recomanen als joves que volen dedicar-se a la música que es busquin un altre ofici com una sortida alternativa: “Si tens una altra feina, t’asseguraràs que el dia que no et rutlli la música podràs viure sense frustracions”.

Aquesta relatoria escrita està complementada per les [relatories gràfiques de l'Interacció23](#) [13] que va fer, in situ, la il·lustradora [Clara Tanit](#) [14].

Categories: Interacció 2023

Categories: Interacció: jornades

Categories: Activitats Interacció

Tags: drets culturals

Tags: participació cultural

Tags: desigualtats culturals

Tags: inclusió cultural

- [15]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2023/12/interaccio23-cronica-3>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://www.diba.cat/web/cerc/interaccio>

[3] <https://interaccio.diba.cat/blogs/2023/12/interaccio23-cronica-2>

[4] <https://stalkersartsvives.com/>

[5] <https://www.projectevirals.com/>

[6] <https://www.lapakicardedeu.cat/>

[7] <https://joventut.vilafranca.cat/espai-jove-la-nau/programacio-actual/la-nau-de-cooltura>

[8] <https://lafluent.com/>

[9] <https://agora.xtec.cat/ins-esc-santadria/>

- [10] <https://versebrant.cat/>
- [11] <https://conarteinternacional.net/>
- [12] <https://www.abaoaqu.org/es/node/1>
- [13] <https://interaccio.diba.cat/blogs/2023/interaccio23-ClaraTanit>
- [14] <https://www.claratanit.com/>
- [15] <https://interaccio.diba.cat/node/9308>